

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра обліку і оподаткування

ЗАТВЕРДЖЕНО
науково-методичною комісією
факультету економіки та
управління
ВНУ імені Лесі Українки
Протокол № 12 від 07.06.2022 р.

СИЛАБУС
вибіркової навчальної дисципліни
ВНУТРІШНЬОФІРМОВИЙ КОНТРОЛЬ І ЗВІТНІСТЬ
підготовки магістра
галузі знань 07 Управління та адміністрування
спеціальності 071 Облік і оподаткування
освітньо-професійної програми Облік і оподаткування

Силабус навчальної дисципліни ВНУТРІШНЬОФІРМОВИЙ КОНТРОЛЬ І ЗВІТНІСТЬ підготовки магістра, галузі знань 07 Управління та адміністрування, спеціальності 071 Облік і оподаткування, за освітньо-професійною програмою Облік і оподаткування

Розробник: Мельник К. П., професор кафедри обліку і оподаткування, доктор економічних наук, доцент

Силабус погоджено:
гарант ОПП
Облік і оподаткування



Мирослава КУЛИНИЧ

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри обліку і оподаткування
протокол № 12 від 18 травня 2022 р.

Завідувач кафедри:



Ірина САДОВСЬКА

I. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	Галузь знань: 07 Управління та адміністрування Спеціальність: 071 Облік і оподаткування Освітньо-професійна програма: Облік і оподаткування Освітній рівень: Магістр	Вибіркова
Кількість годин – 120		Рік навчання – <u>2-ий</u>
Кількість кредитів – 4		Семестр – <u>3-ий</u>
ІНДЗ: <u>немає</u>		Лекції – 6 год.
		Практичні – 8 год.
		Самостійна робота – 92 год.
		Консультації – 14 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання		Українська

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я, по батькові – [Мельник Катерина Петрівна](#)
Науковий ступінь – доктор економічних наук
Вчене звання – доцент
Посада – професор кафедри обліку і оподаткування
Контактна інформація: +38-066-588-67-46, Melnyk.kateryna@vnu.edu.ua
Дні занять: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу.

Силабус навчальної дисципліни Внутрішньофірмовий контроль і звітність складений відповідно до навчального плану підготовки магістра спеціальності 071 Облік і оподаткування освітньо-професійної програми Облік і оподаткування.

Вивчення дисципліни Внутрішньофірмовий контроль і звітність має за мету у взаємозв'язку з усіма дисциплінами даного навчального плану забезпечити майбутнього професіонала з обліку і оподаткування системою знань, умінь і навичок з методології, методики та інструментарію створення і вирішення складних теоретичних і практичних задач, які відповідають завданням дослідження прикладних економічних дисциплін і сприятимуть ухваленню альтернативних управлінських рішень.

Предметом вивчення навчальної дисципліни Внутрішньофірмовий контроль і звітність є усвідомлення значимості функції контролю в системі управління та формуванні професійності фахівця з обліку, оподаткування, аналізу, контролю та аудиту в умовах сталого розвитку.

2. Пререквізити. Постреквізити.

2.1. Пререквізити. Передумовами вивчення даної дисципліни є опановані такі освітні компоненти, як: Організація обліку, контролю, аналізу та оподаткування, Бухгалтерський облік в управлінні підприємством, Сучасні інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності, Консалтинг у сфері обліку, аналізу, аудиту та оподаткування.

2.2. Постреквізити. Знання, уміння і навички, що здобуваються в процесі вивчення цієї дисципліни паралельно підсилюють набуття фахових компетенцій таких освітніх компонентів як: Організація і методика аудиту, Обліково-аналітичне забезпечення стратегічного управління розвитком підприємства (тренінг-курс), Облік і оподаткування управління проєктами. Вивчення дисципліни забезпечуватиме комплексне засвоєння навчального матеріалу та сприятиме успішному проходженні переддипломної практики з написанням кваліфікаційної роботи і підготовки до захисту кваліфікаційної роботи. В такий спосіб забезпечується унікальність магістерської освітньої-професійної програми в розрізі набуття компетенцій здобувачами освіти щодо інтеграції вітчизняної облікової практики, контрольно-управлінської і консалтингової діяльності до Європейських та Світових ринків праці, капіталів та продукції (товарів), що реально можливо через близьке територіальне й регіональне розміщення ЗВО.

3. Мета і завдання навчальної дисципліни.

Мета курсу: формування системи наукових знань і практичних умінь та навичок щодо виконання функцій управління: внутрішнього аудиту, управлінської звітності, внутрішньофірмового контролю, розробці антикризових заходів.

Основними *завданнями* вивчення курсу Внутрішньофірмовий контроль і звітність є:

- сприяння керівництву підприємства в удосконаленні бізнес-процесів;
- допомога управлінському персоналу в реалізації прийнятої стратегії бізнесу;
- забезпечення користувачів достовірною інформацією і підготовка пропозицій щодо вдосконалення діяльності підприємства за результатами здійснення внутрішнього аудиту;
- оперативного внесення органам управління ефективних рекомендацій щодо усунення недоліків, які виявляються в процесі внутрішнього аудиту та здійснення контролю за їх усуненням;
- оцінки способів та методів, що застосовуються для визначення, виміру, класифікації фінансової та господарської інформації і складання управлінської звітності.

Здобувач освіти повинен знати: сутність, ознаки, особливості внутрішньофірмового контролю; процедури і елементи системи управлінського контролю в контексті системи контролю COSO; підходи до організації внутрішньофірмового контролю та критерії визнання його суб'єктів; склад та види інформації в системі внутрішньофірмового контролю.

Здобувач освіти повинен вміти: формувати управлінську звітність за ключовими показниками діяльності; розробляти системи показників для потреб контролю; правильно застосовувати методи розрахунку витрат і ціноутворення; оцінювати, розраховувати і попереджати ризики від різних видів діяльності; формувати, аналізувати корпоративну соціальну і екологічну звітність.

4. Результати навчання (компетентності).

У результаті вивчення дисципліни Внутрішньофірмовий контроль і звітність відповідно до освітньо-професійної програми здобувач освіти набуває таких компетентностей.

Інтегральна компетентність – здатність розв'язувати складні завдання і проблеми у сфері професійної діяльності з обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК):

- ЗК01. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми (**Тема 7, 8**).
- ЗК03. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. (**Тема 3, 5, 9**).
- ЗК04. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні (**Тема 1, 2, 6**).
- ЗК05. Здатність генерувати нові ідеї (креативність) (**Тема 4, 10**).
- ЗК06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел (**Тема 5, 7, 8**).
- ЗК08. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності) (**Тема 8, 9, 10**).
- ЗК10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів) (**Тема 2, 6**).

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

– СК01. Здатність формувати та використовувати облікову інформацію для прийняття ефективних управлінських рішень на всіх рівнях управління підприємством в цілях підвищення ефективності, результативності та соціальної відповідальності бізнесу (**Тема 8, 10**).

– СК05. Здатність застосовувати методи і методики аналітичного забезпечення сучасних систем менеджменту з урахуванням стратегії розвитку підприємства в умовах невизначеності, ризику та/або асиметричності інформації (**Тема 7, 9**).

– СК06. Використовувати міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг з дотриманням вимог професійної етики в процесі практичної діяльності (**Тема 1, 2**).

– СК07. Здатність формулювати завдання, удосконалювати методики та впроваджувати сучасні методи фінансового та управлінського обліку, аналізу, аудиту і оподаткування у відповідності зі стратегічними цілями підприємства (**Тема 3, 4**).

– СК08. Здатність виконувати адміністративно-управлінські функції у сфері діяльності суб'єктів господарювання, органів державного сектору (**Тема 5, 6**).

– СК09. Здатність здійснювати діяльність з консультування власників, менеджменту підприємства та інших користувачів інформації у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування (**Тема 8, 10**).

Програмні результати навчання (ПРН):

– ПР07. Розробляти внутрішньофірмові стандарти і форми управлінської та іншої звітності суб'єктів господарювання (**Тема 6, 7**).

– ПР10. Збирати, оцінювати та аналізувати фінансові та нефінансові дані для формування релевантної інформації в цілях прийняття управлінських рішень (**Тема 8, 9, 10**).

– ПР11. Розробляти та оцінювати ефективність системи контролю суб'єктів господарювання. (**Тема 1, 2, 3**).

– ПР17. Готувати й обґрунтовувати висновки задля консультування власників, менеджменту суб'єкта господарювання та інших користувачів інформації у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування. (**Тема 4, 5**).

5. Програма навчальної дисципліни.

Змістовий модуль 1. Теоретичні і організаційні основи внутрішньофірмового контролю.

Тема 1. Концептуальні основи внутрішньофірмового контролю. Сутність і ознаки внутрішнього контролю. Особливості внутрішньогосподарського контролю. Поняття і види внутрішньофірмового контролю.

Тема 2. Елементи системи управлінського контролю. Складові управлінського контролю. Процедури управлінського контролю. Елементи управлінського контролю в контексті системи COSO.

Тема 3. Організація внутрішньофірмового контролю. Підходи до організації внутрішньофірмового контролю. Критерії визнання суб'єктів внутрішньофірмового контролю.

Тема 4. Регламентне забезпечення внутрішньофірмового контролю. Креативність та унікальність управлінських потреб та ідей. Види і способи регулювання внутрішньофірмового контролю. Регламентні документи внутрішньофірмового контролю.

Тема 5. Інформаційне забезпечення внутрішньофірмового контролю. Поняття та вимоги до інформації для потреб внутрішнього управління. Види інформації в середовищі внутрішньофірмового контролю.

Змістовий модуль 2. Теоретичні і методичні основи внутрішньофірмової (управлінської) звітності.

Тема 6. Поняття, суть та користувачі управлінської звітності. Сутність та користувачі управлінської звітності. Якісні характеристики та принципи формування управлінської звітності. Основні засади формування управлінської звітності.

Тема 7. Управлінська звітність за ключовими показниками діяльності. Управлінська звітність в процесі реалізації стратегії підприємства. Управлінська звітність за ключовими показниками ефективності центрів відповідальності. Розробка та оцінка збалансованої системи показників.

Тема 8. Управлінська звітність про виконання бюджетів. Облікове забезпечення застосування методів розрахунку функцій витрат. Управлінська звітність оптимізації ціноутворення.

Тема 9. Внутрішньофірмова звітність в управлінні ризиками. Звітність в управлінні ризиками операційної діяльності. Звітність в управлінні ризиками інвестиційної та фінансової діяльності. Управлінська звітність економічної безпеки підприємства.

Тема 10. Корпоративна соціальна і екологічна звітність. Соціальна звітність управління персоналом. Звітність для прийняття екологічних рішень. Звітність про співпрацю з партнерами.

6. Освітня карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Формування компетентностей та програмних результатів навчання			Рекомендовані джерела	Кількість годин	Вид навчальної діяльності	Форми і методи навчання	Оцінювання роботи, бали
	ЗК	СК	ПРН					
Змістовий модуль 1. Теоретичні і організаційні основи внутрішньофірмового контролю.								
Тема 1. Концептуальні основи внутрішньофірмового контролю.	ЗК04	СК06	ПРН1	[4, 6, 7, 8]	2	Лекція	Лекція-візуалізація, презентація	–
					2	Практичне заняття	Експрес-опитування, навчальна дискусія, тестування	2
					9	Самостійна робота	Самостійна робота з навчально-методичною літературою (НМЛ)	2
					1	Консультація	х	–
Тема 2. Елементи системи управлінського контролю.	ЗК04 ЗК10	СК06	ПРН1	[4, 6, 7, 8]	9	Самостійна робота	Самостійна робота з НМЛ, виконання практичних завдань	4
					1	Консультація	х	–
Тема 3. Організація внутрішньофірмового контролю.	ЗК03	СК07	ПРН1	[1, 7, 8]	2	Практичне заняття	Усне опитування, розв’язування і обговорення кейсів, тестування.	2
					9	Самостійна робота	Самостійна робота з НМЛ, виконання практичних завдань	2
					1	Консультація	х	–
Тема 4. Регламентне забезпечення внутрішньофірмового контролю.	ЗК05	СК07	ПРН17	[1; 2; 7; 8]	9	Самостійна робота	Самостійна робота з НМЛ, виконання практичних завдань	4
					1	Консультація	х	–
Тема 5. Інформаційне забезпечення внутрішньофірмового контролю.	ЗК03 ЗК06	СК08	ПРН17	[1; 2; 7; 8]	9	самостійна робота	Самостійна робота з НМЛ, виконання практичних завдань	4
					2	Консультація	х	–
Поточний контроль змістового модуля 1					Практичні заняття			4
					Самостійна робота			16
					Підсумкова контрольна робота			30
Змістовий модуль 2. Теоретичні і методичні основи внутрішньофірмової (управлінської) звітності								
Тема 6. Поняття, суть та користувачі управлінської звітності.	ЗК04 ЗК10	СК08	ПРН07	[5, 7, 8]	2	Лекція	Лекція-візуалізація	–
					2	Практичне заняття	Розв’язок кейсів, тестування	2
					9	Самостійна робота	Самостійна робота з НМЛ, виконання практичних завдань	2
					2	Консультація	х	–
Тема 7. Управлінська звітність за ключовими показниками діяльності.	ЗК01 ЗК06	СК05	ПРН07	[5, 7, 8]	2	Лекція	Лекція-візуалізація	–
					9	Самостійна робота	Самостійна робота з НМЛ,	4

						виконання практичних завдань	
					2	Консультація	х
Тема 8. Управлінська звітність про виконання бюджетів.	ЗК01 ЗК08	СК09	ПР10	[2; 4; 6; 7; 8]	2	Практичне заняття	Практичне моделювання, тестування
					9	Самостійна робота	Самостійна робота з НМЛ, виконання практичних завдань
					2	Консультація	х
Тема 9. Внутрішньофірмова звітність в управлінні ризиками.	ЗК08	СК05	ПР10	[2; 4; 6; 7; 8]	9	Самостійна робота	Самостійна робота з навчально-методичною літературою: виконання завдань
					1	Консультація	х
Тема 10. Корпоративна соціальна і екологічна звітність.	ЗК05 ЗК08	СК09	ПР10	[1; 2; 4; 6; 7; 8]	11	Самостійна робота	Самостійна робота з НМЛ, виконання практичних завдань
					1	Консультація	х
Поточний контроль змістового модуля 2					Практичні заняття		4
					Самостійна робота		16
					Підсумкова контрольна робота		30
Загальна кількість балів							100

7. Завдання для самостійного опрацювання.

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Тема 1. Концептуальні основи внутрішньофірмового контролю.	9
2	Тема 2. Елементи системи управлінського контролю.	9
3	Тема 3. Організація внутрішньофірмового контролю.	9
4	Тема 4. Регламентне забезпечення внутрішньофірмового контролю.	9
5	Тема 5. Інформаційне забезпечення внутрішньофірмового контролю.	9
6	Тема 6. Поняття, суть та користувачі управлінської звітності.	9
7	Тема 7. Управлінська звітність за ключовими показниками діяльності.	9
8	Тема 8. Управлінська звітність про виконання бюджетів.	9
9	Тема 9. Внутрішньофірмова звітність в управлінні ризиками.	9
10	Тема 10. Корпоративна соціальна і екологічна звітність.	11
Усього годин		92

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо студента. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. Студенти зобов'язані заздалегідь повідомляти викладача про відсутність на занятті. Через об'єктивні причини (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, індивідуальний план навчання) навчання може відбуватись в он-лайн формі з використанням системи Moodle, Office 365, Zoom за погодженням із керівником курсу.

Політика викладача щодо зарахування результатів формальної, неформальної та інформальної освіти. Результати навчання, здобуті шляхом формальної, неформальної та/або інформальної освіти, визнаються в ВНУ імені Лесі Українки шляхом валідації. (https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2021-02/Polozhennia_%20vyznannia_rezultatuv_navchannia_formalnoi.pdf).

Визнання можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, контрольній роботі тощо, які передбачені програмою (силабусом) навчальної дисципліни.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передує семестру початку вивчення освітнього компонента, або першого місяця від початку семестру, враховуючи ймовірність непідтвердження здобувачем результатів такого навчання.

Політика щодо академічної доброчесності. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Списування під час контрольних робіт та заліку заборонені.

Вимоги до академічної доброчесності визначаються Кодексом академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки, що розміщений на сайті університету за посиланням: <https://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/Kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf>.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Письмові роботи, які виконуватимуться з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Будь-які перескладання відбуваються лише з дозволу деканату.

V. Підсумковий контроль

Форма підсумкового семестрового контролю – залік.

Якщо студент успішно виконав запропоновані викладачем завдання й отримав підсумкову семестрову оцінку не меншу, ніж 60 балів, то за згодою студента вона може бути зарахована як підсумкова оцінка з навчальної дисципліни. У випадку незадовільної підсумкової семестрової оцінки, або за бажанням підвищити рейтинг, студент може добрати

бали на заліку, виконавши певний вид робіт (здати одну із тем, перездати якусь тему, виконати практичні завдання, написати підсумковий тест).

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 - 81	
67 -74	
60 - 66	
1 – 59	Незараховано

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна

1. Anthony R. N. Management planning and control systems: A framework for research. Boston, MA: Harvard Graduate of Business, 1965.
2. Бралатан В. П., Гуцаленко Л. В., Здирко Н. Г. Професійна етика : навч. посіб. Київ : Центр уч. л-ри, 2021. 252 с.
3. Гладій І. О. Управлінська звітність як інструмент управління ризиками підприємства. Наукове видання «Причорноморські економічні студії». 2018. Випуск 33. С. 256-263.
4. Нужна О. А. Професійна етика та її місце у підготовці фахівців з обліку і оподаткування. Економічний форум. 2021. № 1. С. 142-146.
5. Лугова О. І., Єременко А. В., Кириченко І. О., Косовська Ю. С. Професійна етика в роботі бухгалтера. Modern economics. 2019. № 13. С. 154-160.
6. Орехова А. І. Проблемні аспекти дотримання етичних норм професійними бухгалтерами. Інвестиції: практика та досвід. 2020. № 23. С. 5-9. DOI: 10.32702/2306-6814.2020.23.5.
7. Мельник К. П., Жук В. М. Система звітно-облікового забезпечення управління: минуле й майбутнє. Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики. Вінниця. 2019. № 4. С.164-169.

Додаткова

8. Про вищу освіту: Закон України від 01 лип. 2014 р. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення: 15.07.2021).
9. Податковий кодекс від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: www.rada.gov.ua (дата звернення: 15.08.2021).
10. Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO). Internal control integrated framework, America. September. 1992.
11. Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO). Enterprise risk management integrated framework, America. September. 2004.
12. Класифікатор видів економічної діяльності ДК 009:2010. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vb457609-10#Text> (дата звернення: 20.08.2021).
13. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти // Протокол від 29.03.2016 № 3. Сектор вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України. 29 с.
14. Національна рамка кваліфікацій, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF>
15. Перелік галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня

2015 р. № 266. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF> (дата звернення: 21.08.2021).

16. The Journal of Economic Methodology. <https://www.tandfonline.com/toc/rjec20/current> (дата звернення: 18.08.2021).

Інтернет-ресурси

17. Бібліотека ХНТУСГ. URL: <https://library.khntusg.com.ua/>
18. Електронна бібліотека. URL: <http://lib.meta.ua/>
19. Студентська електронна бібліотека URL: <http://www.lib.ua-ru.net/>
20. Торгово-промислова палата України. URL: <http://www.ucci.org.ua>
21. Український центр економічних і політичних досліджень ім. Олександра Разумкова. URL: <http://www.uceps.com.ua>
22. Український центр післяприватизаційної підтримки підприємств. URL: <http://www.nas.gov.ua>
23. Центр антикризових досліджень. URL: <http://www.anticrisis.come.to>
24. Центр інновацій та розвитку. URL: <http://www.ngoukraine.kiev.ua/ids/>
25. Центр стратегічних розробок. URL: <http://www.ln.com.ua>
26. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: www.nbvu.gov.ua
27. Державна науково-технічна бібліотека України. URL: www.gntb.n-t.org/
28. «Голос України» Газета Верховної Ради України. URL: www.uamedia.visti.net/golos